De Nederlandsche Bank
Eurosysteem

Postbus 98
1000 AB Amsterdam

Mw. mr. A.J. Kellermann
Directeur

De staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Drs. J. Klijnsma
Anna van Hannoverstraat 4
2595 BJ Den Haag

Datum
17 december 2013

Geachte mevrouw Klijnsma,

Wij hebben van u vernomen dat tijdens het overleg van het kabinet met Tweede Kamer-fracties over de versobering van het Witteveenkader het belang van hiermee samenhangende premieverlaging benadrukt is. De Tweede Kamer-fracties willen zoveel mogelijk waarborgen dat een verlaging van het opbouwpercentage gepaard gaat met een daadwerkelijke verlaging van de premie. De Nederlandsche Bank (DNB) heeft eerder al aangegeven dit ook wenselijk te vinden. Lagere lasten voor werkgevers en werknemers kunnen een belangrijke ondersteuning zijn van het prille herstel van de economie.

De pensioenpremies dienen in balans te zijn met de toezeggingen die aan deelnemers zijn gedaan. Premies dienen wat dat betreft tenminste kostendekkend te zijn. In het kader van het waarborgen dat premies echter niet te hoog worden gehouden als het opbouwpercentage wordt verlaagd, zal DNB een generatie-evenwicht-toets gaan uitvoeren. Deze toets bestaat eruit dat DNB – op basis van artikel 105 Pensioenwet – beziet of pensioenfondsen de plicht tot evenwichtige belangenafweging bij het premiebesluit hebben toegepast. Daarbij wordt bekeken of het premiebesluit op de juiste manier tot stand is gekomen. Dat betekent dat een pensioenfonds dat feitelijk meer dan de kostendekkende premie in rekening brengt, moet kunnen uitleggen dat de besluitvorming over het premiebeleid past bij een evenwichtige belangenafweging. Immers, er moet sprake zijn van een evenwichtige afweging van de belangen van alle belanghebbenden bij een pensioenfonds, dus ook jongere versus oudere deelnemers. Het aantal oudere of jongere deelnemers doet hier verder niets aan af. Overigens zou het ondersteunend zijn als de wetgever in de wetsgeschiedenis voor eenieder duidelijk maakt dat evenwichtige belangenafweging bij de premievaststelling ook betrekking heeft op evenwicht tussen generaties.

2013/697038

Om de toets goed uit te kunnen voeren is het wenselijk dat het kabinet in een aantal randvoorwaarden voorziet. Zo moet geregeld worden dat pensioenfondsen rapporteren over de samenstelling van hun premie en de hoogte van de premiecomponenten:

- welk deel van de premie is nodig voor opbouw van aanspraken (uitgaande de onderdelen van de kostendekkende premie genoemd in art 128, eerste lid, Pensioenwet);
- welk deel van de premie is nodig voor een eventuele herstelpremie;
- welk deel van de premie is eventueel nodig voor indexatie (indien er een expliciete indexatiecomponent is in de zin van artikel 128, eerste lid, onder d, Pensioenwet) of inhaalindexatie;
- welk deel van de premie wordt daarboven geheven voor opbouw van extra vrij vermogen.

Door deze transparantie wordt zichtbaar hoe de premie is opgebouwd zodat kan worden achterhaald of er mogelijk sprake is van het bevoor- of benadelen van een bepaalde groep deelnemers. Het heffen van een herstelpremie bij een dekkingstekort bovenop de kostendekkende premie (en eventueel een premiedeel voor de indexatie) kan overigens passen in een evenwichtige afweging van belangen. Immers, bij een dekkingstekort is goed uit te leggen dat actieve deelnemers mede bijdragen aan het herstel door het betalen van een herstelpremie.

Als extra waarborg kan verder worden overwogen om pensioenfondsen te verplichten de transparante premieopbouw zoals hierboven beschreven, voorafgaand aan de vaststelling van de premie voor advies voor te leggen aan het belanghebbendenorgaan dan wel het verantwoordings-orgaan.

DNB heeft er vertrouwen in dat deze maatregelen de daling van de premies in lijn met de CPB-berekeningen, waarin ook het ftk al is meegenomen, ondersteunen. Uit macro en micro studies is eveneens gebleken dat een dergelijke daling van de premies realistisch is.

DNB beoordeelt deze generatietoets als effectief en uitvoerbaar. Er is een parallel met korten. Ook daar beziet DNB op basis van artikel 105 Pensioenwet nu al of het besluit tot korten in redelijkheid genomen kon worden en hierbij sprake is van evenwichtige belangenafweging. In de praktijk is gebleken dat deze toets een goed handvat biedt om fondsen te bewegen tot het aanpassen van de wijze van korten. In het kader van de evaluatie van de herstelplannen heeft DNB op basis van deze toets bij één pensioenfonds geconstateerd dat een voorgenomen kortingsmaatregel, die overigens uiteindelijk niet is uitgevoerd vanwege de verbeterde financiële positie van het fonds, niet evenwichtig was. Het fonds heeft het beleid ter zake aangepast.

DNB kan bij deze toets het sanctie-instrumentarium uit de Pensioenwet en de Wet verplichte beroepspensioenregeling inzetten. Zo kan DNB een normoverdragend gesprek met een pensioenfonds voeren, een waarschuwingsbrief sturen, een aanwijzing tot aanpassing van het premiebeleid geven, of uiteindelijk een last onder dwangsom opleggen of een bestuurlijke boete opleggen. Door het verhogen van de boetes bij niet naleving van de waarborgen van categorie 1 naar 2 – waarmee de maximum boete wordt verhoogd van €10.000 naar € 1 mln - wordt de effectiviteit van de inzet van DNB versterkt.

DNB zal in de tweede helft van 2014 een sectorbreed onderzoek uitvoeren ten aanzien van evenwicht tussen generaties bij de vaststelling van de premie voor 2015. Ook in de periode daarna kan DNB dergelijke onderzoeken uitvoeren. De (geaggregeerde) resultaten van deze onderzoeken zullen, inclusief de zo nodig door DNB genomen maatregelen, in algemene zin openbaar gemaakt worden.

Hoogachtend, met vriendelijke groet,